



Budapest, okt. 22. A minisztertanács határozatából kifolyólag Vass József kultusz-miniszter a király elé utazott. Vass József miniszter azt a megbízást kapta a kormánytól hogy ismertesse meg a királlyal a jelenlegi helyzetet és bírja rá a királyt, hogy önként hagyja el az országot.

Budapest, okt. 22. Mayer János államtitkár a soproni eseményekről ezeket mondotta: — A kormány dolga, hogy azonnal és erősen intézkedjék a most felmerült ügyekben. Ami történt, az nem felel meg sem a nemzet, sem a király érdekének és nem hiszem, hogy volna komoly ember, vagy lennének komoly tényezők, akik ezt helyeselni tudnák. A magunk részéről sürgős megbeszélést tartunk, amelyen foglalkozunk az eseményekkel.

#### IV. Károly útja

Bern, okt. 22. A Svájci Távirati Iroda részleteket közöl egy repülőgépnél Bubendorfból való elindulásáról. Az „Ad Acta” társaságnál szerdán négy jegyet rendeltek Genfben és vissza és azokat ki is fizették. A repülésre a C-659. jelzésű Junker-gépet jelölték ki. A repülőgépre csütörtökön délelőtt 5 utas szállott be 4 helyett, akiknek arcuk el volt takarva. A gépet egy Zimmermann nevű külföldi ember vezette, aki a német repülőgéptársaságtól azt a megbízást kapta, hogy maradjon mindaddig Bubendorfból, míg az „Ad Acta” társaság a gépet át nem veszi.

A társaság a Babendorfból való elindulás óta szombat délig a gépről értesítést nem kapott, úgy hogy a szövetségtanács repülőosztályának az esetről jelentést tett.

Budapest, okt. 22. Károly király repülőgépen érkezett meg Svájcba. Kíséretében voltak Zita királyné, Horovics követségi tanácsos, Axi és Fekete százados pilóta és egy bajor tiszt. A királyt Sopronban Lehar Antal ezredes üdvözölte, előzőleg Osztenburg tette neki jelentést. A király a Cziráky-kastélyban szállt meg.

A soproni, székesfehérvári és győri helyőrség felesküdt IV. Károlynak.

Innsbruck, okt. 22. Tirolban egy repülőgépről igen sok monarchista röpiratot dobáltak le. Valószínű, hogy ugyanazon repülőgép, amelyik Károly királyt hozta.

Győr, okt. 22. Károly király kíséretével ma délelőtt Sopronból ide érkezett és délután 3 órakor tovább utazott Komárom felé. A király kíséretében van Osztenburg őrnagy is. A kíséretet alkotja továbbá két osztrák század. Győr és Komárom között a királynak és kíséretének vonatát feltartóztatták és a vonat jelenleg ott vesztegel. (MTI.)

Budapest, okt. 22. A király vonata délután 3 órakor három katonavonat kíséretében elindult Győrből. Ácsfalvánál a sinek felváltak szedve. Rakovszky István „kinevezett miniszterelnök” felszólítást intézett a magyar kormányhoz, amelyben bejelenti, hogy átvette a hatalmat s kéri, hogy a király útjából minden akadályt távolítsanak el. A kormány erre minisztertanácsra ült össze s a kormány nevében Vass József mint parlamentir átadta a királynak a Kormányzó memorandumát, amelyben a Kormányzó kifejti Magyarország jelenlegi állapotát s azt a helyzetet, amit a király visszatérése okoz s egyben átadta az antant demarsát.

Budapest, okt. 22. A király vonata ma reggel elhagyta Győrt. Kíséretében voltak Rakovszky István kinevezett „miniszterelnök” és Beniczky Ödön kinevezett „belügyminiszter”. A király vonata, Győr elhagyása után, úgy látszik, valami váratlan „forgalmi akadályra” bukkant, mert további útjáról eddig hírek nem érkeztek. Az országban teljes a rend és nyugalom. Budapest nyugodt. A kormány elhatározta, hogy a hivatalosan kiadott kommuniké alapján állva, annak minden körülmények között érvényt szerez.

#### Izennek a felkelők

Szombathely, okt. 22. Egy újságíró előtt ma a felkelők egyik számottevő egyénisége a következő nyilatkozatot tette:

— Nyugatmagyarországon teljes a rend,

a hangulat változatlan. Két nappal ezelőtt Gyanafalván jobbra magyar kommunistákból álló csapat támadt ránk, de kivertük őket.

— Nagymagyarország számára a következő az üzenetünk: Minálunk teljes a rend, azt akarjuk, hogy odaát is rend legyen és

amíg ellenséggel állunk szemben, ilyen vakmerő puccsot ne csináljanak.

Nekünk annyi katonánk van, hogy egész Magyarországon rendet tudunk teremteni, ha pedig nem maradnak békében, akkor mi fogunk csodát csinálni.

## A választójogi reform és a törvényhatóságok

### A belügyminiszter leirata

A trianoni békeszerződés életbelépése folytán az 1915. évi VI. t. c. 2. §-a értelmében törvényhatósági bizottságokat újra kell alakítani. Kérdés tehát, hogy vajon történjék-e változás és milyen választójog legyen, mivel eddig a törvényhatósági bizottság tagjait is az országgyűlési képviselőválasztók választották. Az országgyűlési képviselőválasztói jogra vonatkozó törvény pedig még nincs megalkotva.

Mielőtt a belügyminiszter erre vonatkozó törvényjavaslatot készítené, meg akarja hallgatni a törvényhatóságok első tisztviselőit. Ennélfogva leiratot intézett Debrecen város polgármesteréhez is, melyben meghagyja, hogy adjon véleményt a reformra vonatkozólag, különösen pedig a következő kérdésekre:

1. Tekintve, hogy a vagyonkezelés feladatkorára a nagy testületek kevésbé alkalmasak, nem lenne-e kívánatos a törvényhatósági bizottsági tagok számának apasztása s milyen mértékben?

2. Tekintettel a vármegyei törvényhatóságok politikai kérdésekben volt állásfoglalásának nagy súlyára és arra, hogy sok községből állanak, nem kellene-e nagyobb számú tagból alakulniok, mint a városoknak?

3. Hogyan volna biztosítható, hogy a törvényhatósági bizottságokban a lakosság minden rétege megfelelő arányban képviselthez jusson?

4. Miként gátolható meg, hogy a bizottságban egyik társadalmi osztály, vagy foglalkozási ág se kerülhessen túlsúlyra?

5. Kívánatos-e a virilizmus fenntartása?

6. Minő arányban tartassék fenn a virilizmus? A nyers leg több adó vétessék alapul, vagy legyen kiválasztás és ha igen, milyen módon?

7. A virilizmusnál milyen állami adók vétessenek számításba? Legyen-e különbség az adók tekintetében a tulnyomóan ipari és

kereskedelmi életet élő városok és a főleg mezőgazdák által álló vármegyék közt?

8. Kiválasztás esetén az egész vármegye, vagy az egyes járások külön jelöljék-e ki az arányosan reájuk eső virilistákat?

9. Lehessen-e valaki több törvényhatóságban is virilista?

10. Fentartassék-e a tisztviselők részére az ülési és szavazati jog és milyen terjedelemben?

11. Biztosítható-e hely a bizottságban a törvényhatóság területén működő állami, társadalmi és tudományos intézmények vezetőinek és milyen terjedelemben?

12. Minő széleskörű legyen a választási jog és mik legyenek korlátai, különösen állampolgárság, életkor és ott lakás szempontjából?

13. Felruháztassanak-e nők is választói joggal és ha igen minő korlátozással?

14. Minő legyenek a választhatóság korlátai?

15. Kiterjesztessék-e a választhatóság a nőkre is?

16. A választás 1 évre, vagy 3 évre szójon-e, a tagsági hely megüresedése esetén is?

17. Megbizassék-e az új bizottság az általános tisztújítás megejtésével?

18. Hogyan történjék a csonka vármegyék tisztviselői karának megújítása?

19. Hogyan osztassanak be igazgatásilag azok a csonka vármegyék, amelyeknek külön vármegyei volta csak aránytalan költségekkel tartható fenn?

20. Mi történjék ama városok itt maradt területeivel, amelyek elszakítottak?

21. Hogyan lehet a járási főszolgabíró a községélet érdekében más járás élére, vagy máshova áthelyezni?

A belügyminiszter végül azt kérte, hogy e kérdésekre a választ 15 nap alatt küldjék fel hozzá.

## A pécsi beszéd hatása

Budapest, okt. 22. A miniszterelnök és kíséretének különvonata este 10 órakor indult el Pécsről. Bethlen István gróf az aktuális politikai kérdésekről egy hírlapíró előtt a következőkben nyilatkozott:

— Ami a tegnapi népgyűlést illeti, az általam kifejtett irányelvek a népgyűlésen többé-kevésbé helyeslésre találtak. Én mindenestre még a parlament összeülése előtt szükségesnek tartom, hogy a parlamenti pártok a mai helyzetet tisztázzák, azon az alapon, amelyet kifejtettem. Én egységes pártot óhajtok. Pártszövetség ma is van. Ez csak a kivételes állapotnak más kifejezése és más megjelölése.

Budapest, okt. 22. A kisgazdapártban tegnap este nagyvárosi Szabó István kijelentette a miniszterelnök pécsi beszédére vonatkozólag, hogy első hallásra nem nyilatkozhatik, előbb még a beszédet el kell olvasnia és át is kell tanulmányoznia. Mayer János szintén igen tartózkodóan nyilatkozott a beszédéről és kijelentette, hogy majd a párt fogja megvitálni azt.

A szélső szabad királyválasztók szárnyán a beszéd ellen igen éles kifejezések hangzottak el és azt mondták, hogy ennek a beszédnek alapján ők az egységes párthoz nem csatlakozhatnak.

Budapest, okt. 22. Egy, a kisgazdapártból disszidált képviselő a következő megjegyzéseket tette a miniszterelnök pécsi beszédére:

— Első hallásra és nagy vonásokban megismerkedve a beszéddel, azt kell gondolnom, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök tényleg a nagy magyar államférfiakra emlékeztető hatalmas beszédet mondott Pécsen. A

felhívás, amelyet a tömörülés eeljából ma a pártokhoz intézett, nem új előttünk. A miniszterelnök exorzéjában is felhívta a pártokat arra, hogy egyesülten támogassák a kormányt és pécsi beszédében úgy látom, hogy a kormányzása alatt szerzett tapasztalatokkal argumentálva hívja fel újból és komolyan a pártokat arra, hogy egyesüljenek és ezzel teremtsék meg azt az egységes magyar közvéleményt, amely szükséges ahhoz, hogy a kormány az ország jelenlegi nehéz stádiumában a nemzet érdekeit kellőképpen képviselhesse a világ színe előtt.

— Hogy a beszéd nagy hatást tett a képviselőkre, akiknek módjukban volt a miniszterelnököt Pécsre elkísérni, az természetes, mint ahogy természetes az is, hogy a fővárosban a szélső legitimistáknál és a szélső szabad királyválasztóknál visszatetszést szülhetett. De a miniszterelnök sohasem is akart ezekre a jelentéktelen frakciókra támaszkodni, amelyek tulajdonképpen állandóan éles harcban állanak egymással.

— Meg vagyok győződve, mint ahogy mi disszidensek mindig ezt is vallottuk, hogy a miniszterelnök erőlyes felhívása és tetemrehívása nem fogja eltéveszteni a célját és az egységes párt most az utolsó órában végre mégis meg fog alakulni, még akkor is, ha az egyik-másik képviselőtől politikai önmegtartóztatást fog követelni.

## Kommunisták Párisban

Páris, okt. 22. (Havas.) Az extrémista Saco és Vasetti kommunisták javára tüntetést rendeztek. A tüntetők gránátot robbantottak fel, amely három polgári egyént és két rendőrt megsebesített.

## A magyar faj visszaszorítása a gazdasági téren

Ma már majdnem egészen bizonyos, hogy a köztisztviselőknek ruházati cikkekkel való ellátása céljából szükségessé vált szállítások kiadásával kapcsolatosan a keresztyén sajtó hiába tiltakozott bizonyos várható intézkedések ellen. Budapest magyar sajtója megállapította, hogy a köztisztviselők fogyasztási szövetkezete jónak látta ezen milliárdos szállítási üzletet minden nyilvános pályázat mellőzésével két oly cégnek kiadni, melyeknek ezen szállításra semmiféle igényük nincsen. Kétségbevonhatatlan tény ma már, hogy ezen óriási szállításnál a keresztyén gazdasági érdekeltég két nemcsak magából a szállításból, de nagyszámú még az ellenőrzésből is kizárták.

Felesleges volna e helyen azokat a cégeket támadni, melyek a szállítás lebonyolítására megbízást kaptak, mert az ő részükről csak észszerű volt az, hogy ha nekik a szállítást felajánlották, hát azt vállalták is. A szállítás kiadására illetékes állami hatóságokkal szemben azonban felvetjük a kérdést, miképp egyeztetett össze a sokak által annyira óhajtott jogrenddel az, hogy ezen óriási szállítást a köztisztviselők törvényben foglaltak mellőzésével nyilvános pályázat nélkül, teljesen suttymban olyan vállalkozóknak juttatták, kik minden cselekedetükkel bizonyítják, hogy a magyar fajnak gazdasági téren való érvényesülését semmi körülmények között nem hajlandók megtérni.

Távol áll tőlünk, hogy egyenlenséget szüntetünk, mert teljes tudatában vagyunk annak, hogy az ország mai súlyos helyzetében mennyire szükség van az egységre és hogy ily viszonyok között még kisebb hibákat is kell nézni, nehogy tekintélyeket romboljunk s ezzel még nagyobb bajoknak váljunk okozóivá. Ezekkel a dolgokkal azonban a nyilvánosság elé kell lépni. Az ország polgárságának joga van arra, hogy nyilvános számadást kívánjon arról, hogyan használják fel az általa fizetett adókat és miképp hajtják végre a gyakorlatban a polgárság által a választások alkalmával nyilvánítt akaratot. Lehet, hogy tévedünk, de nekünk az a benyomásunk, hogy az utóbbi időben a hatóságoknál túlerős „liberális” befolyás vált érzhetővé, mely jelenséget a legnagyobb aggodalommal figyeljük. Mi úgy látjuk, hogy gazdasági politikánk irányzatán sürgősen változtatni kell, mert a mai viszonyok mellett az agrár társadalom, a hivatalnok középosztály és a munkásság gazdaságilag feltétlenül teljesen tönkremegy és a javak összessége egyre inkább oly osztály tulajdonába jut, mely osztálynak ezen országhoz tulajdonképpen semmi köze nincs.

Ismétlően ajánlottunk már gyarkorlatilag megvalósítható eszközöket, melyek alkalmazása esetén a gazdasági téren folytatott harcban sikereket érhetnénk el. Sajnos, mindezeket nem történt semmi. A végveszéllyel fenyegetett társaealmi osztályok közönye hamarosan meg fogja magát bosszulni. A merkantil politika tuitengését a közvéleménynek kell megfékeznie, még mielőtt ezen tultengés nagyobb veszélyeket idézne elő. Sürgős szükség van arra, hogy a központban a magyarság érdekében harcolóknak a vidéki, tehát külső szervezetek is segítségükre jöjjenek, mert a központi hatóságok megalkuvást nem ismerő elemei a vidéki nemzet irányu társadalmi és gazdasági egyesületek, valamint a törvényhatóságok megmentésére várják.

Cser Frigyes.

## Belmissziói tanfolyam a vasárnapi iskola szolgálatában.

A debreceni Testvér-Egyesület felbuzdulva azon a szép sikeren, mely a folyó év tavaszán tartott belmissziói tanfolyamát koronázta, a reánk jövő november és december hónapokban egy újabb belmissziói tanfolyamot rendez és pedig a vasárnapi iskola szolgálatában. A cél ezáltal a vasárnapi iskolai munkások szakszerű kiképzése lesz.

Az előadandó tárgyak a következők: 1. Gyermekekélet: előadja dr. Tankó Béla egyetemi tanár. 2. A neveléstan alapelemei: előadja

dr. Mitrovics Gyula egyetemi tanár. 3. A vasárnapi iskolai tanítás módszertana gyakorlati tanításokkal, előadja és vezeti: Nagy István vallásánár. 4. Jézus élete, előadja: Szele Miklós vallásánár. 5. Bibliái ismertetés, előadja: Uray Sándor lelkész.

A tanfolyam úgy van megtervezve, hogy a vidékiek is részt vehessenek. Ezért az előadások hetenkint szombaton és hétfőn, a gyakorlati tanítások pedig a közbeeső vasárnapon tartanak meg; így e há om napra Debreczen környékéről könnyen be lehet utazni. A vidékiek számára a Diakonissza-Otthon szállást díjtalanul, kosztot pedig a magukkal hozandó nyers élelmiszert ellenében ad. A tanfolyamnak későbbben meghatározott csekély tandíj lesz, mely indokolt esetben el is engedhető.

Az előadásokat november 12-én délután 4 órakor kezdjük. Jelentkezési határidő: november 5, alulírott címére: Uray Sándor ref. lelkész Debreczen, Kossuth-u. 75. sz.

## Pénzhamisító cseh zsupán

Kassa, okt. 22. (Magyar Kurir.) A cseh közigazgatás szülte botrányos közállapotok a ruthén földön elérték tetőpontjukat. Tegnap nap folyamán több oldalról beérkezett feljelentésre letartóztatták és a munkácsi kir. járásbíróházba fogházába szállították dr. Szlávik Emilt a volt munkácsi cseh zsupánt. A letartóztatásra illetékes forrásból szerzett értesülések szerint főképen az adott okot, hogy a cseh megyefőnök, aki hosszú időn át volt a ruthén föld átka, rendszeresen foglalkozott hamis leilek forgalombahozásával. Vádolják ezenkívül utlevélhamisítással és hivatalos hatalommal való visszaéléssel is. A zsupánnal egyidejűleg letartóztatták Seidmann Oszjást, aki a büncselekmények elkövetésében mindvégig segítőtársa volt. A szenzációs letartóztatás a városban és a vidéken érthető izgalmat keltett.

## A velencei egyezmény a nagykövetek konferenciáján

Páris, okt. 22. A „Temps” jelenti: Az olasz nagykövet, a nagykövetek konferenciájának legutóbbi ülésén előterjesztette a Velencében aláírt jegyzőkönyvet. A nagykövetek tanácsa valószínűleg jövő szerdán fogja a jegyzőkönyvet tárgyalni. A jegyzőkönyvet a szövetségesek előreláthatólag egyhangulag helyeselni fogják.

A legnagyobb elégtétellel üdvözölhetjük — írja a lap — ha az Ausztria és Magyarország közt felmerült konfliktust barátságosan elintézik.

Belgrád, okt. 22. A jugoszláv parlament valamennyi pártja interpellációt intézett Pasic külügyminiszterhez: nyilatkozzék az ország politikájáról és különösen Jugoszlávia állásfoglalásáról a nyugatmagyarországi kérdésben.

Itteni politikai körökben bizonyos izgalmat keltett a nyugatmagyarországi kérdésnek a velencei egyezmény folytán beállott legújabb fázisa és ez a hangulat uralkodik a politikai vitákban is. Általános az a nézet, hogy a velencei konferenciával és az egyezményrel megszüntették a trianoni békeszerződést. Jugoszláviának ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a megkötött békeszerződéseket pontosan megtartsák, mert máskülönben valamennyi békeszerződés revíziója válik szükségessé. Jugoszlávia semmi esetre sem érthet egyet a velencei megállapodásokkal.

Páris, okt. 22. (Havas.) A velencei konferencia jegyzőkönyvét a párisi olasz nagykövet utján a nagykövetek konferenciája elé terjesztették. A „Temps” értesülése szerint a konferencia jövő szerdai ülésén tárgyalják a jegyzőkönyvet azzal a szándékkal, hogy a döntést róla meghozzák és ellássák a szövetségesek egyhangú jóváhagyásával.

Páris, okt. 21. (Szikratávirat.) A „Daily Telegraph” diplomáciai tudósítója megállapította, hogy a velencei egyezményt még nem publikálták. Ugy látszik, hogy Della Torretta márkai külügyminiszter nem kötelezte magát arra, hogy a népszavazás idejére olasz csapatokat küld Sopronba. A lap hírt ad arról is, hogy Schaber szövetségi kancellár arra akarja rábírní Olaszországot, hogy rendeljen el Tirolban is népszavazást.

## Az íróasztalok rabszolgái felemelik kérésüket

Debreczen sz. kir. város tisztviselői és alkalmazottai ép úgy roskadoznak a napról-napra fokozódó drágaság immár elviselhetetlen terhe alatt, mint általában mindenki, aki fizetéséből él.

Ma terjedelmes beadványban kéri a tanács utján a város közönségétől, melynek érdekeit szolgálják, hogy legalább némileg enyhítsen valóban siralmas helyzetükön.

A beadvány, amely több száz kisember kérését tartalmazza, beszél magáért. Bővebb kommentárt hozzáfűzni fölösleges.

Ajánljuk a tanács és a közgyűlés meleg pártfogásába.

A kérelem így hangzik:

### Tekintetes tanács!

Debreczen sz. kir. város Törvényhatósági Bizottsága legutóbbi közgyűlésében utasította a városi Tanácsot arra, hogy a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésrendezésére tervezetet készítsen. Alulírott érdekeltek úgy gondoljuk, hogy alább előterjesztett kérésünkkel a tekintetes Tanács dolgát a fizetésrendezéssel megkönnyítjük.

Tekintetes Tanács! Jól megfontolva úgy a magunk szükségleteit, mint a házipénztár teherbíró képességét, tisztelettel kérjük, méltóztassék az eddig élvezett 75 %-os drágasági segélyt 100 %-kal felemelni olyképen, hogy a XI. rangosztálybeliek is elérjék az állam által adott minimális 800 korona (illetve díjnokok 600 korona) drágasági segélyt. Ezenkívül kérjük a tekintetes Tanácsot, hogy a félre való beszerzésére a családos tisztviselők és alkalmazottak 5000, a családtalanoknak pedig 2500 korona vissza nem fizetendő rendkívüli beszerzési segély engedélyezésére méltóztassék javaslatot tenni.

Bátorkodunk kérésünket röviden az alábbiakban indokolni:

Legtöbbször azon mulik kérésünk teljesítése, mert az állami tisztviselők és alkalmazottak fizetésénél, segélyénél mindig magasabb fizetést magasabb segélyt kérünk. Ennek okára a jelen esetben rá óhajtunk mutatni, és kérjük a tekintetes Tanácsot, hogy indokainkat esetleg illetékes helyre is méltóztassék előterjesztani.

Köztudomásu, hogy a városi tisztviselők és alkalmazottak csak üresedés esetén léphetnek elő, nem úgy mint az állami alkalmazottak státusa 1918. vben rendezetett, számtalan új állás létesült stb. Átlag mindenki 2-3 rangosztállyal lépett elő. Ez azt jelenti, hogy 15-20 év várakozási időt nyertek ez által s magasabb nyugdíjjal mehetnek nyugdíjba. Természetesen ennek a magasabb rangosztálynak megfelelően kapiják a különböző magasabb segélyeket is. Az államnál ma is napirenden vannak a soronkülvli előléptetések, nálunk semmi előmenetel nincs, ott maradtunk, ahol voltunk a háboru előtt.

Az összehasonlítás tehát akkor helyes, ha a forradalom előtti státusbeliek jelenlegi fizetését hasonlítjuk össze. Ekkor kitűnik, hogy a városi alkalmazottak nagy hátrányban vannak az államiakkal szemben. Ez természetes is, amennyiben nálunk még az üresedésben levő állások sincsenek betöltve, nemhogy előléptünk volna, — s hol vagyunk mi a régen esedékes státus rendezéstől?!

Fentiekben kívül bátrak vagyunk megjegyezni, hogy Debreczen város vagyoni, anyagi viszonyai nem azonosak a Magyar állam rendezetlen viszouyaival, Debreczen vagyona, határa, teherbíró képessége ugyanolyan, mint békében, sőt rendezettebbek mint valaha. Jövedelmei megfelelnek a mai viszonyoknak. Terméyeiért, vállalatai produktumaiért, földjeiért világiaci árakat fizetnek. Pl. csak egyet említsünk fel: egy hold föld hasznóbére átlag 20 korona volt békében: ma 2000 4000 koronáért vannak földjei hasznóbérbe adva. Tehát a békebeli jövedelemnek legalább is százszorososa a mostani jövedelme. Ezzel szemben a személyzet fizetésére a békebeli kiadásaim kívül alig adott ki valamivel többet.

Véleményünk szerint tehát Debreczen városa többet adhat, mint a Magyarállam s nem korlátozhatja ebben a cselekvésében azon körülmény, hogy az állam — reánk nézve is szomorú okok miatt — nem adhat annyit alkalmazottainak, mint amennyi kellene. Mi át-érezzük állami kollegáink helyzetét, fájjaljuk is sorsukat, de a mi sorsunkat és megélhetésünket, boldogulásunkat nem lehet az övékivel összehasonlítani s emlitett okoskodással meggátolni. A több segély kérésével mi csak némi rekompenzációt kérünk kiegyenlítésül az elmaradt státus és az üres állások be nem töltéséért. S míg ez a megoldás részünkről ugyis csak ideiglenes, az ő előléptetésük már visszavonhatatlan.

A beszerzési segély, a kért havi segély felemelése tulajdonképen a minimum, ami pillanatnyilag segítségére lehet a tisztviselőknek. Reméljük, hogy a tekintetes Közgyűlés tényleg segíteni akar bennünket, a beszerzési segélyen tényleg beszeressék a még beszerezni valót.

Kérdezhetjük így is: mit lehet beszerezni egy 4-5 tagu család részére 5000 koronából? Két és fél mázsa búzát, vagy 25 kg. zsirt, vagy egy téli ruhát valamelyik családtagunknak, holott mindegyik tagnak szüksége lenne rá, vagy 2-3 pár cipőt stb. Ezek közül csak egyet lehet a kért összegből beszerezni, holott a felsoroltakon kívül is még sok minden hiányzik hét évi nyomorúság után.

Jól megfontolt kérésünket kérjük a tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés elé pártolólág előterjesztani.

## Az állampolgárság fentartása

A menekültek állampolgársága tárgyában a trianoni békeszerződésből kifolyólag a m. kir. Ministerium 6500—1921 M. B. szám alatt rendeletet adott ki. Megjelent a Budapesti Közlöny szeptember 30-iki 210 számában. A menekülteket leginkább érdeklő rendelkezései a következők: A békeszerződés 63. cikke értelmében mindazok a magyar állampolgárok, akiknek illetőségi községe oly területen fekszik, amely Magyarországtól a békeszerződés alapján valamely más államhoz csatoltatott, tekintet nélkül az idő szerinti lakóhelyükre, a magyar állampolgári kötelekből való előzetes elbocsátásuk nélkül, 1921 július hó 26. napján eddigi magyar állampolgárságukat elveszítették és minden honosítási eljárás vagy egyéb hatósági intézkedés nélkül annak az államnak váltak jogérvényesen állampolgáraivá, amely államnak a fenthatósága alá illetőségi községük került. Vagyis az Erdélyben illetőséggel bíró és onnan kijött magyarság a trianoni békeszerződés szerint ma román, a felvidéki csehszlovák, a délvidéki jugoszláv országbeli illetőséggű állampolgár. Nem vonatkozik ez azokra, akik 1910 január 1. után szereztek lekapsolt területen állampolgárságot.

A békeszerződés 63. cikke alapján mindazok a magyar állampolgárok, akik magyar állampolgárságukat az előbbiek szerint elvesztik, jogosultak a békeszerződés életbelépésétől vagyis 1921 évi július hó 26. napjától számított egy éven belül magyar állampolgárságuk fentartását igényelni (opció).

A magyar állampolgárság fentartására illetőleg megszerzésére irányuló opciós nyilatkozatot a belföldön lakó optáló a lakóhelyére illetékes elsőfokú közigazgatási hatóságnál, törvényhatósági városokban a tanácsnál teheti meg.

Az opciós nyilatkozatnak tartalmaznia kell:

1. Az optáló szüleinek családi és utónevét.
2. Az optálónak családi és utónevét.
3. Az optálónak születési helyét, évét, hónapját és napját.
4. Az optáló községi illetőségi helyét.
5. Az optáló vallását, családi állapotát, foglalkozását és állandó lakóhelyét.
6. Az optáló feleségének családi és utónevét, születési évét és helyét annak megjelölésével, hogy vele együtt él-e.
7. Az optáló 18 évesnél fiatalabb gyermekeinek nevét, születési helyét, évét, hónapját és napját. Ezeket az adatokat alkalmas okmányokkal a lehetőséghez képest igazolni kell és ezeket a kérelemhez mellékelni szükséges.

A magyar állampolgárság fentartására illetőleg megszerzésére irányuló optálási nyilatkozat, valamint az annak megtételét tanúsító hatósági igazolvány még nem jelenti a magyar állampolgárság fentartásának, illetőleg megszerzésének végérvényes elismerését.

Az optálás ténye ugyanis csak akkor eredményezi a magyar állampolgárság fentartását, illetőleg megszerzését, ha a magy. kir. Belügyminiszter megállapítja, hogy az opciós feltételei meg vannak.

A Belügyminiszter ebbeli döntéséről az optálót a lakóhelye szerint illetékes elsőfokú közigazgatási hatóság útján értesíti.

### Menekültügyi Kirendeltség.

## GERŐ ruha árjegyzéke:

Férfi öltöny és felöltők	K 2400-tól feljebb
Fülszövet öltöny és felöltők	K 1 000-tól feljebb
Gyermekek öltöny és kabátok	K 670-től feljebb

Rövid téli kabát, szőrmé és bőrbekecsék nagy választékban cicsó szabott árak mellett kaphatók

**Gerő Ernőnél Debrecen**

Piac-utca 69. (Megyeházzal szemben.)

## Az erdélyi magyarság kálváriája

Genf, október 22. A Boeckay-szövetség mindenre kiterjedő elaborátumban összeállította az erdélyi magyarokat ért sérelmeket. Felölelni kíván minden olyan román kormányhatósági és közigazgatási intézkedést, amely az antant és a Románia között megkötött kisebbségi szerződés betűibe és szellemébe ütközik. Ezenkívül összeállította a román földbirtok-reformmal kapcsolatban ért sérelmeit is erdélyi véreinknek. Hasonlóképp pontos és mindenre részletekben is kiterjedő kitűnő memorandumot szerkesztettek. Mindkettőt a Boeckay-szövetség megbízásából a nemzetek szövetsége mellett m. kir. titkárság betérjesztette a nemzetek szövetségéhez.

## A portorosei konferencia

Róma, okt. 22. Az olasz delegáció ma, vagy legkésőbb holnap Portoroseba indul. Della Torretta máriki olasz külügyminiszter arra törekszik, hogy az utódállamok delegációit már november első felében Rómába hívassák a néhány héttel ezelőtt félbeszakított értekezlet folytatására.

## A mátyásföldi rablógyilkos

Budapest, okt. 22. A pestvidéki büntető törvényszék ma hirdette ki az ítéletet a Mátyásföldi rablógyilkos bűnyegében. A bíróság Pongrácz Janost szándékos emberölésben és rablás bűntettében mórította ki bűnösnek és ezért életfogytiglan tartó fegyházra ítélte.

## Kaland a mikepércsi uton

Egy páratlanul érdekes eset adott pénteken este dolgot a debreceni rendőrségnek. Strébeli Lajos Hadházi-ut 8. szám alatti hentesmester pénteken reggel kocsisával kiment Derecskére, ahol hetivásár volt éppen. Mivel a derecskei dísznővásárok híresek, úgy gondolta, hogy majd egy pár malacot vásárol, éppen ezért néhány ezer koronát magához vett. Azonban Derecskén is nagy a drágaság és így nem csinált üzletet, hanem déli 12 órakor hazafelé indította kocsisával a szekérét. Már a Sáránd alatti Tatárhalmoknál jártak, amikor az uton egy lány és Barth Jánosné felkérkedtek a szekérre. Ezekkel az idegenekkel jöttek aztán Strébeliék Sárándig, ahol az országútfélen levő kocsma előtt megálltak és megnedvesítették száraz torkukat s azután vígan kocogtak Mikepércsire, ahol a Látókép csárdánál újra megálltak s ugyancsak jót ittak, majd tovább indultak Debrecen felé. Már a városához közel fekvő Cserepes-tanyánál jártak, amikor a hentes észrevette, hogy erszénye a benne levő 9 ezer koronájával együtt eltűnt, mire egészen kikelve magából, rámondult Barthnéra és a vele levő lányra, hogy

— Hol a pénzem?

A lány erre megijedt és 5 darab 50 koronást átadott Stréberlinek azzal, hogy ezt Bartáné adta neki a szekeren.

Strébeli erre az asszonyt faggatni kezdte, de az nem akart az ezresekéről tudni sőt le is vetkezett, hogy be bizonyítsa, hogy nincs nála a pénz. Közben vásárosok érkeztek egy szekeren, és a szekéren ülő egyik utas magát „államrendőrségi detektívnek” mondva, az asszonyt utlegelő Strébelit alaposan helyben hagyta, majd behozta őket Debrecenbe, ahol egy rendőrnök átadta a részeg asszonyt is és a hentes is. A rendőr természetesen felkísérte őket a rendőrségre, ahol kihallgatták, majd igazolásuk után elengedték őket. A vitázó vásárosról kiderült, hogy nem államrendőrségi detektív.

Strébelinek 9 ezer koronája Bartánéknak pedig állítólag 2 ezer koronája hiányzik. Az érdekes esetről kifolyólag a rendőrség nyomozást indított.

## A 8 órai munkaidő

Páris, okt. 22. A brüsszeli nemzetközi konferencia magyar delegátusainak részvétele bizonytalanná vált, mert Magyarország nem tagja a Népszövetségnek. A konferencia határozatot fogadott el, amely szerint a 8 órai munkaidő bevezetésére vonatkozó megállapodást a nemzetközi helyzet teljes kialakulásáig függőben tartja. A konferencia egyik határozatában egyhangulag kimondotta, hogy a munkások részvételét a vállalatok vezetésében nem tartja összeegyeztethetőnek a munka feltételekkel. (MTI)

## Az albán-szerb háború

Belgrád, okt. 22. (Avala) A toroi kertület Taimiste nevű faluját erős albán bandák megtámadták és felgyújtották. Ez a támadás a jugoszláv határvédő csapatok hátába intézendő általános támadás előjátéka lehet.

A lapok ez alkalomból ismét rátérnek a végérvényes altán határok kérdésére és felszólítják a kormányt, hogy a határok megállapítása előtt tegyen meg minden intézkedést az állam biztonságának megőrzésére.

## Felsőszilézia

Páris, okt. 22. A Petit Parisien tudósítója Berlinből táviratozza lapjának; hogy a genfi döntés a német politikai döntő tényezőinek körében, de általánosan is a legnagyobb megdöbbenést keltette. Az új határvonalakat, amelyek azt jelentik, hogy Németország elveszítette Tarnowitzot dus értelepeivel együtt és Lubnicot, még sokkal kedvezőtlenebbnek tartják, mint amilyen döntést vártak.

Briand miniszterelnök kísérő levelének utolsó kikezdését pedig egyenesen ultimátum gyanánt fogják fel. A német birodalmi politika még sem fog szembeszállni a hatalmakkal, hanem azt tervezi, hogy tárgyalást kezd Lengyelországgal.

— A népszerű főiskolai tanfolyam újra megkezdte működését. A Tisza István tudományegyetem Népszerű Főiskolai Tanfolyam, amelynek első előadásait annyi szeretettel és megértéssel fogadta városunk közönsége, hosszabb szünet után a legközelebbi jövőben újra működésbe lép, hogy kiváló előadásokban elgigítse ki a társadalom minden rétegének kulturális szükségletét. A változatos és aktuális programu előadások első ciklusa november hó 10-én veszi kezdetét, amelyet tavasszal két újabb ciklus követ. Az állandó látogatók végbizonyítványt is nyerhetnek. A novemberi előadások iránt városszerre nagy az érdeklődés, annál is inkább, mert a jegyek árát rendkívül alacsonyan állapította meg a rendező bizottság, amely tisztviselőknél, munkásoknak és tanulóknak nagy kedvezményeket ad. Az előadások programját legközelebb tesszük közzé.

— A magyar himnusz miatt... Pozsonyból jelentik a Magyar Kurirnak: A pozsonyi cseh iskolaügyi főhatóság elrendelte a somorjai ágostai evangélikus iskola bezárását, mert az iskolában a tanítók a magyar himnuszra tanították a gyermekeket.

## Hajdusági Répes Naptár

November közepén fog megjelenni a „Hajdusági Répes Naptár”.

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekes tartalmánál fogva értékes ajándéka lesz mindazon előfizetőinknek, akik legálább egy negyedévre előfizetnek a HAJDUFÖLDRE. A naptárban elhelyezendő hirdetések a HAJDUFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

# VASÁRUK

# BAKOS ISTVÁN

VASKERESKEDÉSÉBEN

Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

RUDVASAK ÉS VASLEMEZEK.  
ÖNTÖTT TŰZHELYLEMEZEK.  
ÉPÜLET ÉS BUTORVASALÁSOK.  
ZOMÁNCOS LEMEZEDENYEK.  
TAKARÉKKONYHÁK, GAZDASÁGI  
ESZKÖZÖK NAGY RAKTÁRA.

## NAPI HIREK

## Vasárnapi istentiszteletek

A ref. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál Baja Mihály lelkész, délután 5 órakor predikál Gábor András s. lelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor predikál Uray Sándor lelkész, délelőtt 11 órakor predikál Szele György lelkész, délután 2 órakor gyermekistentiszteleten predikál Ury Ferenc teológus. Kossuth-utcai templomban délelőtt 8 órakor ifjúsági istentiszteleten pred. Boér Károly vallásnár, délelőtt 10 órakor predikál Varga Jenő s. lelkész, délután 2 órakor gyermekistentiszteleten predikál Uray Sándor lelkész, délután 5 órakor predikál Baka Béla s. lelkész. Árpádtéri templomban: délelőtt 10 órakor predikál Tóth János lelkész, délután 2 órakor predikál Kiss Andor s. lelkész, Ispóty-templomban délelőtt 10 órakor predikál Kiss Andor segédlelkész, délután 2 ó. predikál Varga Jenő s. lelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Könyves Tóth Kálmán lelkész. Városi szegényházban délelőtt 10 órakor predikál Kántor József vallásnár lelkész.

Vasárnapi iskolák a következő helyeken tartanak: Egyháztér 17. sz. az egyház tanács ermében d. e. 11 órakor, Dóczy intézetben délelőtt 9 órakor, Kossuth u. 75. sz. délelőtt 9 órakor. Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor, Nőgyíleti Árvaházban délelőtt 9 ó. Pacsirta-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Cs. p. u. leányiskolában délelőtt 9 órakor, Eötvös u. iskolában d. u. 2 órakor Diakonissza Otthonban d. e. 9 órakor.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele délután fél 4 órakor, a ref. egyház tanácstermében, (Egyháztér 17. sz.) bibliát magyaráz Nagy István vallásnár lelkész.

A róm. kath. templomban (23-án) délelőtt fél 7, 11 és fél 12 órakor csendes misék. Fél 10 órakor nagy mise, utána szent beszéd — Délután 3 órakor líánia, és szent olvasó 4 órakor sz. beszéd utána Szent József ájtatosság.

Az ág. evang. templomban (Miklós-utca 3.) folyó hó 23. án, d. e. 10 órakor Jónás András h. lelkész végzi az istentiszteletet.

## Dante

A keresztény középkorszak legnagyobb, de kétségtelenül minden időnek és minden népnek is egyik legkiválóbb költője **Dante Alighieri**, ki a 13. és 14. század mesgyéjén (1265—1321.) élt. Firenzében született és itt élte le életének hosszabbik felét. Azonban politikai nézetei miatt az ellenpárt 1302-ben örökös száműzetésre ítélte és ezután sokat bujdosott, Ravennában történt halálig.

Világhírű művében, a halhatatlan „**Divina comedia**”-ban, mely három részből áll: a pokol-, purgatorium-, a paradicsomból, benne van az egész keresztény középkor teológiája, tudománya, politikája, gondolat- és érzelmvilága. Valósággal összesűrítve találjuk meg benne az akkori idők teljes világnézetét és ismerethalmát. És ez az óriási tárgy formailag is a legremekesebb alkotásban jelenik meg előttünk: zengzetes verselés, színes képék, találó hasonlatok, kifejező nyelv teszik a világ-irodalom mesterművévé ezen hosszú költeményt. Aki ezen a munkán végigdolgozza magát, (mert ma már nem könnyű olvasmány még Szász Károly és Babits szép fordításaiban sem), az egyszerre belejut ennek a sajtóságos kor-szaknak a világába, abba szinte országba, melyet olyan sokszor szerettek gyalázní, gunyolni, befeketíteni, pedig bizony-bizony csak a szálkát láttuk meg a más szemében legtöbbször s a magunkéban nem vettük észre a gerendát sem.

Dante művében külön ki kell emelni azt a csudálatos geometriai arányos-ágot, felfelé törést és haladást, ami a góthikus csúcsíves stílust jellemzi. Egészen a pedantériáig emelkedik az a szimmetrikus tagozás, arányos kidolgozás, mely hármaskölteményén végighúzódik, úgyhogy önkéntelenül is megkérjük a lelkünket az a hasonlatosság, mely a Divina comedia szerkezete és egy hatalmas góthikus templom felépítése között mutatkozik...

A debreceni Arany János-Társaság ennek a nagy szellemnek kíván hódolni mai ék-ünnepén. Ma, amikor nemzetünk keresztény megújulásáért küzdünk, harci tüzet, bátor meggyőződést, hívő lelket meríteni méltán megyünk el a legnagyobb középkori költőhöz. Irodalmi tisztességtételünk hazafias cél is ünnepésíti és a mult siriáldozatának tömjén-illatába belevegyl a jövő boldogsága felé vezető füstoszlop is.

— **Esküvő.** Antalfy József könyvkereskedő tegnap tartotta esküvőjét Petáck Irénnel. (Külön értesítés helyett.)

— **Dante ünnepély.** Az „Arany János Társaság” honfitársi bizalommal kéri Debrecen művelt uri közönségét, különösen pedig a testvéregyleteket: Keresztyén Nemzeti Liga, Move, Ébredők, Baross-Szövetség tagjait, hogy mai Dante-ünnepén minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Az előadás d. e. 11 órakor kezdődik az „Uránia” mozgóban. Jegyek még kaphatók Antalfynál, a „Nizzai virágcsarnokban” és az Uránia pénztáránál. Árak a vigalmi adóval együtt 18, 12 és 6 korona.

— **A rendőrfőkapitány hivatalában.** Sághy Lajos rendőrfőtanácsos, az államrendőrség debreceni kapitányságának vezetője, aki néhány nappal ezelőtt a fővárosba utazott, hivatalos utjáról visszaérkezett. A főkapitány tegnap már újból hivatalában volt.

— **Városi közgyűlés.** Értesülésünk szerint a város törvényhatósági bizottsága csütörtökön, 27-én közgyűlést tart. Végleges terminust azonban csak akkor közölhetünk, ha **Misholc** Lajos főispán hazatér Pécsről, ahova tudvalevőleg a miniszterelnököt és gróf Ráday belügyminisztert kísérte le.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter dr. **Maly Sándor** előjárásági előadót államrendőrségi segédfogalmazóvá nevezte ki s így az kilépett a város szolgálatából.

— **Bocskai-sapkás lányok.** Mostanában, valami két nap óta a debreceni utcakon különös jelenség tűnt fel: Diák kisasszonykák Bocskai sörrel, sástollasan sétálnak. Örömmel számolunk be erről, Végre lekerültek a tiatal lánykák fejéről azok a fantasztikus formájú jambó, baby és Isten tudja miféle formájú, idegen cívatu kalapok s helyükbe a gyönyörű magyar izlésű szövegek kerültek. Vajha lelkükbe is a Bocskaiok izzó magyarságu honleányainak szelleme költözne!

— **Áthelyezés.** A polgármester **Balogh Kálmán** adótisztet aki eddig a lisztirodánál teljesített szolgálatot, a városi adóhivatalhoz osztotta be, míg **Bajdor János** városi hivatalnok továbbra is a liszt irodánál marad, mint az iroda vezetője.

— **A világitási vállalat gépészeinek fizetésrendezése.** Mint azt már jeleztük, **Aberle Rajmund**, a világitási vállalat igazgatója olyan előterjesztést tett a városi tanácsnak, hogy a vállalathoz a meglévő villamos főgépész állás mellé szervezzen egy helyettes főgépész állást. Nevezetesen a mostani főgépésznek oly nagy az elfoglaltsága az éjjel-nappali folytonos szolgálat következtében, hogy a villamos művek működésének zavartalan vezetése csak így volna biztosítható. Mivel a szervezni kért új állás csupán a világitási üzletszabalyzat módosításával volna lehetséges, ennek foganatosítására pedig a mostani átmeneti idők nem alkalmasak, ezért a városi tanács ennek az új állásnak szervezésétől eltekintett s azt arra az időre halasztotta, amikor az összes városi szabályrendeletek gyökeres átdolgozás alá kerülnek. Miután azonban a világitási vállalat szolgálatában álló gépészek jelenlegi javadalmazása oly csekély, hogy ezért alkalmas és képzett munkaerőt manapság nem lehet kapni, a városi tanács a közvilágítás és a központi áramfejlesztés biztosításának zavartalanlansága érdekében felemelte a vállalati gépészek fizetését. Kezdfizetésül havi 2400 koronát állapított meg, amely havi 3000 koronáig emelkedhetik, azokon a kedvezményeken felül, amit a vállalat többi irodai és ipari alkalmazottai élveznek.

— **Áthelyezések a rendőrségen.** A belügyminiszter **Zory Árpád** rendőrségdfelügyelőt a budapesti kapitányságtól, **Ecse** Péter rendőrfelügyelőt pedig a nyiregyházi kapitányságtól a debreceni rendőrkapitánysághoz áthelyezte.

— **Róza néni szegedi szakácskönyve,** most jelent meg és Antalfy József könyvkereskedésében kapható.

**Vil'ar** **Lajos**  
Fetefia utca 37. sz.

— **Éme alakuló gyűlés.** Az Éme IV-ik alcsoportja ma délután 5 órakor alakuló gyűlést tart, Egyház-tér 13 szám alatti helyiségében. Kérjük a tagok szives megjelenését. — **Vezetőség.**

— **A Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete** ma, vasárnap délelőtt 11 órakor választmányi ülést tart, amikor a választmányi tagokon kívül az összes tagok meghívotnak, mivel a miniszter urhoz a háztulajdonosok szabad rendelkezési jogának visszaállítására tárgyában felterjesztendő feliratot kell aláírni. — **Suhajda Béla**, elnök.

— **A óvónők kérelme.** A városi óvónők és menházvezetőnők legutóbb beadványban azt kérték a várostól, hogy az óvodák mellett levő használt villamos és gázáramot ők is kedvezményes áron kapják, mint a többi városi tisztviselők. Az előszámítások a sérelem tárgyában most folynak.

— **A testvér-egyesület választmányát** tisztelettel kérem, hogy ma, vasárnap d. u. 5 órakor, a Kossuth-u. templomban, a vallásos estélyen okvetten megjelenni sziveskedjenek. — **Uray Sándor**, elnök.

— **Konfirmációi oktatás.** Felhivatnak azok az ifjak, akik még nem konfirmáltak és ezidőszent iskolába sem járnak, hogy konfirmációi kiképzésük végett **jelentkezzenek** a református iskolaszék elnöki hivatalában (Kossuth utca 75.) d. e. 9—11-ig.

— **A Csokonai-színház vigalmi adója,** A Csokonai-színház bevétele után járó vigalmi adó egyszerre való megváltásának összegét a városi közgyűlés az 1921—22. évadra tudvalevőleg 270 ezer koronában állapította meg. **Kardoss Géza** szinigazgatónak a városhoz nemrégiben támogatásért benyújtott beadványában egyik kérelmeként szerepelt az is, hogy a vigalmi adó megváltásának összegét szállítsák le 250 ezer koronára. A közgyűlés akkor az igazgató kérelmeit általánosságban teljesítette, a vigalmi adóra vonatkozó határozatát ellenben épségben hagyta. **Kardoss Géza** most újabb beadvánnyal fordult a városi tanácshoz, amelyben bejelenti, hogy a közgyűlés elutasító határozatát tudomásul veszi, azonban kéri, hogy tekintettel arra, miszerint a mult évadban rendkívüli kiadásai voltak és az idén is nagyon meg van terhelve, engedje meg a város, hogy a 20 ezer korona különbözetet csak az esztendő végén röjje le. A szinigazgató kérelmét a városi tanács hétfői ülése fogja tárgyalni **Csűrös Ferenc** dr. kultúratanácsos reformálásában, aki értesülésünk szerint pártolól fogja előterjeszteni **Kardoss Géza** beadványát.

— **Expediálás a városhoz.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az egyszerre nagyobb mennyiségben feladásra kerülő nyomtatványok postai bérmentesítésre nemcsak postabélyegekből, hanem készpénzzel való díjlerovás mellett is történhetik. A városi tanács ennél fogva hasonló értelemben utasította az expedialást végző közegeit. A rendelet nagyban megkönnyébbítette a városi hivatalok expediciós osztályának munkáját.

— **Az árokba borult szekér.** **Tarr Bálint** gazdálkodó Dobó utca 19. szám alatti gazdálkodó tegnap kint járt a Vajdalahosi gazdaságba. Mar estére járt az idő amikor nyolc munkásával együtt befelé igyekeztek a városba. Utközben a kishegyési út mentén levő szegényház előtt a lovak megbokrosodtak s a szekeret az utmenti árokba borították. **Tarr Bálint** a kocsis razuhant és bal alsó lábszár-csontját eltörte. A mentők súlyos sérüléseivel beszállították a kórházba, ahol **Tarr Bálint** lábát valószínűleg amputálni kell.

— **Az ingyenes Tanácsadó Iroda,** amit a Keresztyén Nemzeti Liga állított fel, mint ezt már annak idején kööltük, a **Kossuth-utca 7. szám alól**, a Nemzeti Hitelintézet r-t. helyiségibe tette át székhelyét. A tanácsadó irodát, mint erről volt alkalmunk meggyőződni, ezen a helyen is nagyon sok szegény sorsu keresztény üzfél keresi fel és nyer teljesen **díjtalanul** tanácsot, felvilágosítást és utbaigazítást. A hivatalos órák itt is változatlanul hetenkint háromszor, még pedig hétfőn, szereán és csütörtökön délelőtt 10—12 óráig tartanak.

— **Des Combes Henrik meghalt.** Városunkban közismert és köztiszteletben álló, puritán jellemű **Des Combes Henrik** ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag, volt kamarai ügyész, jogakadémiai tanár, felsőkereskedelmi iskolai előadó rövid szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 24-én, hétfőn délután 3 órakor lesz a Kölesey-utca 3. számú gyászháztól. Halála ki-terjedt és előkelő családokat borított gyászba.

er 23  
dó  
emzetköz  
résztvétele  
szag nem  
meia hatá  
a 8 órai  
megállapo  
akulásaig  
k határo  
y a mun  
ében nem  
a feltéte  
boru  
di került  
dak meg  
imadás a  
intézendő  
térnek a  
e és fel  
megál  
tözkeést  
en tudó  
hogy a  
ényezői  
nagyobb  
onalakat  
ág elve  
együtt  
nebbnek  
velének  
ltimátum  
politika  
lmakkal,  
zd Len-  
am ujra  
domány-  
amely-  
és meg-  
hosszabb  
ujra mű-  
ban élé-  
nek kul-  
aktuális  
mber hó  
szal két  
ók vég-  
eri elő-  
eklődés,  
endkivül  
bizott-  
knak és  
Az elő-  
közé.  
Pozsony-  
Pozsonyi  
somor-  
át, mert  
mnuszra  
tár  
enni a  
tár"  
nt más  
jándéka  
k leg-  
HAJDÚ-  
hirdé-  
szsi fel.  
K.  
K.  
SOK.  
SÁGI

— **A város részvétele.** A városi tanács *Majzik* Miklós m. kir. műszaki főtanácsos elhalálása alkalmából részvétet fejezte ki a debreceni m. kir. állami 12. sz. földmérési felügyelőség tisztikarának.

— **Sakkmérkőzés.** A Kereskedelmi Csarnok nyári sakkversenye győztesének *Dalmy* Barnának és *Kulcsár* Kálmánnak 4 játszmából álló döntő mérkőzése tegnap befejezést nyert. A bajnoki címet s a művészi oklevelet *Kulcsár* nyerte, aki *Dalmy*val szemben 2 $\frac{1}{2}$ : 1 $\frac{1}{2}$  arányban győzött. Itt megemlítjük, hogy a „Debreceni Sakk-kör” november 6-án kezdődőleg több csoportban nagyszabású házi sakkversenyt rendez az Angol Királynő külön tantermében. Ugyanott lehet jelentkezni is a szokásos szombat délutánokénti összejöveteleken.

— **A szepesi szövetség első őszi gyűlése.** Folyó hó 25-én, kedden délután fél 5 órakor tartják a Debrecenben szép számmal élő szepesiek első gyűlésüket a Kereskedő Társulat dísztermében, Piac-utca 8. A gyűlésen dr. *Novák* József befejezi német nyelven tartott előadását a gölncivölgyi dielaktusról. Legyünk ott szepesiek mindannyian. Szívesen látunk minden érdeklődőt.

— **Pompás látványosságot nyújt** a Kozmann és Társa fényképész cég fényképkiallítása. A kitűnő felvételek a legmagasabb nívóról tanuszkodnak s méltán kelthetik a legelőkelőbb figyelmet. A Kozmann-cég kirakatai előtt állandóan nagy közönség hullámszik, amely a legnagyobb elragadtatással beszél a szebbnél szebb képekről.

— **Kézre került egy rosvolt multu tolvaj lány.** *Élita* Mária 19 éves viharvert multu lány a minapában beállított *Kovács* Ferencné Kuruc-utca 82. szám alatti lakoshoz, akivel valami ügyet intézett el. *Élita* Mária ekkor alaposan megfigyelte *Kovács*né lakását és annak berendezését és ezután párnápra kileste, hogy *Kovács*né mikor nincs odahaza. Egy szép délután aztán mikor *Kovács*né lényeg nem volt otthon, a lakást feltörte és onnan több ezer korona értékű holmit ellopott. *Kovács*né tegnap reggel egészen véletlenül kint járt az ócskás soron, ahol egy asszonyon felismerte az ő ruháját. Nyomban szól a rendőrnek, aki az asszonytól megtudta, hogy a ruhát *Élita* Margittól vásárolta. Erre a rendőrség *Élita* Margitot letartóztatta és ellene az eljárást megindította.

— **Ifj. Schaff János táncintézetében** a Royalban a Gazdálkodó ifjak táncanfolyama kizárólag polgárcsaládok részére e hó 24-én, hétfőn kezdődik az iparos és kereskedő ifjak tanfolyama e héten megkezdődött, főlvetel még van.

— **Nagy táncestély a Royalban** e hó 23-án azaz vásárnapján este 7 órai kezdettel

— **Szenzációs nyeremények.** Egy millió, két millió, sőt három millió koronát is nyerhet az új magy. kir. osztályorszájátékon. Hivatalos árak: egész 96,—, fél 48,—, negyed 24,— kor. Megrendeléseket pontosan teljesít október 30-ig és az új játéktervet, valamint a megrendelt sorsjegyet azonnal megküldi a Bankó Bank részv. társ. Budapest Andrássy-ut 60 a népszerű bankház, mely 20 év alatt sok milliót fizetett ki. Megrendelés levelezőlapon is eszközölhető.

— **Levelező és vitairási órákat** adok. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalba.

## SPORT

**DTE—DKASE.** Ma délután mérkőzik a két egyesület az őszi fordulón első ízben a bajnokságról. A mérkőzésnek érdekességét kölcsönöz azon körülmény, hogy a pillanatnyi helyzet következtében a DTE volna hivatva arra, hogy a DKASE-t sorozatos győzelmében feltartóztassa. A DKASE eddig a bajnokság során a DMTK, DVSC, DEAC, NyTVE és KSE felett győzedelmeskedett s így csak a DTE és KTE mérkőzése van hátra, mely utóbbi könnyű győzelmet jelent. A DTE ellenben csak a KSE és KTE felett aratott diadalt, míg a DMTK legyőzte s hátra van még DEAC, DVSC, NyTVE mérkőzése, melyek nem a legkönnyűbbek. A DKASE ha mérkőzését el is veszi, legfeljebb golaránnyal lehet második az őszi fordulón. A DTE jelenleg jobbnak nevezhető, mint az a csapat, mellyel a DKASE ki bír állani. Ugyanis Szabó jobb, mint Petruc, Meister, Rott hávédpár csak kevéssel marad Fried II. Baik mögött, Pruha, Gerő, Simon megközelíti Deutsch, Sípos, Klein fedezetet, míg a csatár-

sorban Bartha, Tárkányi meglepetésszerűen jut szóhoz, ezzel szemben a Rottmannal vezetett offenseva nem nyújt sikereket. Vele nyernünk szerint a DTE csatársor most erősebb a DKASE-nál, tehát csakis a csatársor d flierenciánál dől el a küzdelem. Biró Orova H. lesz.

**DEAC—KSE.** Kisvárdára reggel indult a megerősödött DEAC, hogy biztosítson magának 2 pontot. A csapat felállítása oly jó, hogy amennyiben ez a csapat reggel el bír menni, biztosan számíthat győzelemre. A felállítás a következő: Alföldi, Horváth, Albisi, Nagy Bálint, Pvroszlai Ökrös, Diószeghy, Ökrös, Schweitzer, Kalmár, Tuszek

**DKASE II—DTE II.** Délután 1 órai kezdettel játszik a két csapat az üggető pályán.

**DKASE törpe—DTE törpe.** A közönség igen megkedvelte az utóbbi időben bevezetett törpe csapatok mérkőzéseit. A két egyesület a közönség e kedvenc élvezetét biztosítandó a törpe csapatokat délelőtt 10 órai kezdéssel szerepelteti. Biró Tamásy.

**Birkózás.** A DMTE folyó évi október hó 30-án a Bika termében tartja kerületi meghívási birkózó versenyt 4 súlycsoportban. Az egyesület vezetősége azon fáradozik, hogy a kerület legjobb birkózói erre megnyerjen. Benkő, Paulovics, Győry, Kiss Kálmán, Zih, Cseke, Erdei, Valkovics, Klein, Kovács, Higyed indulása biztosítva van. Szép küzdelmek lesznek minden súlycsoportban, mert súlycsoportonként a kerület legjobb versenyzői kerülnek egymással szembe.

**Középnemetszági válogatott mérkőzés elmarad.** A középnemetszági válogatott csapat október 10-én arról értesítette a Labdarugó szövetséget, hogy Wientől hajón utazik Budapestre. A szövetség tekintettel arra, hogy a hajó órákat s egykedvet napot késik, kérte a németeket, tegyenek le erről a tervükről s jöjjenek a balatoni expresssel, mely ajánlatot a németek elfogadták. Tegnap reggel távirat jött az MLSZ-hez, melyben a németek érkezését bejelentették s ennek alapján a fogadtatásról is gondoskodtak. Délután a menetjegyroda értesítette a szövetséget, hogy a balatoni exprest, melyen a középnemetszági csapat elhelyezkedet, visszarendelték Bécsbe, s így az esti 7 órai megérkezéstről szó sem lehet, azonban nincs kizárva, hogy a magyar csapat ellenfele más útvonalon megkísérel, hogy Budapestre jusson, így valószínű, hogy a nagy mérkőzés, melyre Debrecenből is sokan felutaztak, elmarad.

**Budapest, okt. 22.** A középnemetszági válogatott football csapat Pozsonyon keresztül 9 óra 30 perckor Budapestre mégis csak megérkezett.

## SZÍNHÁZ.

### Danton

*Pekár* Gyula ötfelvonásos drámájának, amit tegnap este mutatott be a Csokonai-színház, azt szokták egy emlékezetes politikai vezetőcikk hatása alatt döntő bűnűl felróni, hogy a történelmet saját politikai céljaira kihatásulva, meghamisította s a cselekvés tényeknek meg nem felelő, tendenciózus vonalvezetésével Danton alakjának konturjait is tévesen rajzolta ki.

Ezt lehet jó vagy rosszhiszemű beállítás egyaránt, de *Pekár* drámájának értékelése e körül, mint centrals motívu körül semmiesetre sem foroghat. Mert mint minden drámában, úgy *Pekár*éban sem a történelmi, hanem a drámai hűség a lényegdöntő, nem a személy és az egyéniség egyszerű, ténybelileg hű ábrázolása. hanem a belső karakter kiemelése a fontos a konfliktus segítségével. *Pekár* drámájának értékét is ez határozza meg és korántsem a történelmi hűség hiánya, hanem a Danton önmagával való szembefordulásának elnagyoltan gyöngye motívációja dönti meg a darabot.

Pedig a tragikus konfliktus kigondolása magában tiszta és erős mag: az idegenné lett, a lélekrőt levált mult fenyegető hatalommal való visszatérése a legfélelmetesebb hatalmu összeütközés. A karakter, a lélek formája kerül itt szembe önmagával, amely pedig mindig egyelvűséget, törvényszerűséget és szigorú konzekvenciákat jelent. Hatalmas tragédia, ha valaki megtudja érzéketni, hogy Danton, akiben a karakter következetessége, a fanatikusok szilárdan biztos alapja a hívő forrodalmárok súlyosságával élt, kénytelen hűtlen lenni önmagához és inkonzekvenciát követni el.

Ha meg tudja érzéketni... Epen ezt nem tudja *Pekár*. Hogy a zabolátlan erélyű Danton vaskövetkezetességétől eltérjen és ezzel a kaos, amit karakterének élesen megvont konturjaival kizárt magából, belelépjen a lélekbe és elveszítse vele maga alól a talajt; ahhoz olyan idegen erők szükségesegek, melyek ismeretlen hatalomként törjenek rá, akár a moira. Két olyan világot mozgó erők, mint a krisztusi szeretet és a szerelem, motíváló okként nagyon is helyénvalók itt, ha valaki a kompozíció szigorúságával, az az igazi szenvedélynek a drámai zártságon belüli lendületes nagy-

vonaluságával és a dialogus démonikus elevenségének erejével ellentétre fordító hatalmukat el tudja hitetni.

Epen ezt nem tudja *Pekár*. A kompozíció szigorú egysége helyett széteső zürzavarosság, belső lendület vajmi kevés és mikor ennek hiányát külsőségekkel igyekezik pótolni, vagy egyenesen a dialógushoz fordul segítségért, akkor követi el a centrális hibát. Dialogus kétféle van, az egyik a cselekvés fordulatosságához mért zsúfoltságú, forró, atmoszférikus, a másik az ökonomikus, egyszerű nagyságában vezetett cselekvésnek megfelelő dialektikus, a legmélyebb értelmet reprezentáló, intellektuális dialogus. *Pekár* ugyyszólván bonyodalom nélküli cselekvésének kiváltképpen ez utóbbira kellett volna támaszkodnia s mivel ő ép ellenkezőleg ahhoz nyult, ami a nagyok napjának, Shakespearenek sajátos erőssége: a dialogusa úti az egész cselekvést. Nincs saját elevensége, saját hangja, nem él külön életet, nem áll össze külön organizmussá, mint minden tökéletesen sikerült műalkotás: csak azt érezzük, hogy hogy szöcsökből jön.

Itt válik el a darab értéke, nem pedig a történelmi hűségen s itt dől meg az eredetileg kitűnő konfliktus ugyannyira, hogy a dráma sok lokális értéke mellett is hidegen hagy.

A Csokonai-színház szép igyekezettel és biztos kezű rendezéssel adta a darabot s ezzel nagyot lendített annak sorsán. Ami egyetlenség és lankadság volt az előadásban, az nem a rendező meg nem érzésén, hanem az egyes színészek tehetségének és erejének különbségén mulott.

*Rubinyi*, aki különben is hajlik a passzív szerepek felé, kissé tulságosan is meggyötörtnek fogta fel Dantont, de így legalább elfogadhatóvá tette. *Hulassy* Mariska nemcsak egy egész embert, hanem ezen túl összefoglalást: stílust is tudott adni, még pedig pompás biztossággal; *Árkossy* falusi plébános volt, nem pedig szuggeráló erejű askéta-pap, aminek kellett volna lennie; *Szigeti* karrierozó mérészsége kitűnő figurát eredményezett s *Heltay* is intelligensen, finomságukban is hatásos eszközökkel formálta meg Robespierret.

A többiek jól-rosszul el tudták helyezni az együttesben, két kuriozitása azonban volt az előadásnak. Egy anya, aki mintha mindig a zeneszerzők *declamando* utasítását tartotta volna szemé előtt s egy negédes márkí, akinek ambíciója abban összpontosul, hogy túlvöltse a sansculotte hentest. Különös paszsiók. (bl.)

Színházak és mozgószínházak közleményei

**Vasárnap** d. u. mérsékelt helyárrakkal **A pirok bugyellár** kerül színre *Szalma, Bródy, László* felléptével. **Este a Lengyel vér** *Helvey-Göndör, Árkossy, Hulassy* felléptével.

**Hétfőn** A) bérletben az óriási sikert aratott **Danton** kerül színre,

**Ma vasárnap utoljára látható** „**Ha megfujják a trombitát**” óriási sikerű hazafias moziszekecs táncdalokkal az Urániában d. u. pont fél négy, hat és fél kilenctől. Jegyelővétel d. e. 10—12-ig.

**Az Uránia hétfőn mutatja be** nagyszerű új műsorát, „A 7-ik nagy hatalom vagy a Rik-kancs-király” c. amerikai szenzációt 5 felvonásban 5, 7 és 9-től rendes helyárrak.

**Nobody 4-ik és 5-ik epizódjai** „A Japán rejrély” és a „30 másodperccel a halál előtt” címűek az Uránia hétfői új műsorának kimagasló számai.

**Gunnar Tolnás és Clára Wieth** játszik a főszerepet az Uránia szerdai és csütörtöki új műsorában a Nordisk filmgyár remek műveiben. „A kojodus grófné” modern társadalmi szerelmi történet 4 felvonásban, melyet *pompás* kiegészítő műsor előz meg.

Az „**Alom**” **Zola Emil** gyönyörű regénye 6 felvonásban, elsőrangú művészi produkció. **Ma utoljára** az Apollóban.

**Az Apollóban ma 3 órakor félhelyárrak.** **Egy orvos regénye** (Havasi kálvária) filmregény 5 felvonásban fenséges havasi felvételekkel. Páris legjobb színészeivel hétfőn az Apollóban.

**MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!**



## Nepocsékoljuk hantok, göröngyök közé a drága vetőmagot.

A gazda mestersége csak akkor termi meg gyümölcsöt teljes mértékben: ha minden munkátunkat a viszonyokhoz alkalmazzuk. De éppen ezt az alapigazságot hagyják gazdáink ma is általában teljesen figyelmen kívül. — Ugyanis az egész évben teljesen kiszáradt, kősziklakemény földet majdnem mindenütt ekével felhantolják s e közben az igrás jószágot kinozni és lesántolni, lezsarolni látom, ahelyett hogy a szántóföldnek mag alá való előkészítésénél, az elvetendő mag igényeit tartanak szem előtt és a föld mai állapotának, ehhez képest jobban megfelelő más eszközököz folyamodnának. Ilyenek pedig mindamaz eszközök, amelyek, bár sekélyebb mélységre munkálják meg a földet, de azt nem hantolják fel, nem hagynak malomkönyi rögöket hátra, hanem egynemű, porszerű vetőágyat készítenek. Ezek: a tárcsás porhanyítók, a rugós-fogu kultivátorok, a késes boronák (skarifikátorok), a magtakarók, a gruberok, az extirpátorok és bármilyen lókapák, sőt a kellőképpen megterhelt fogasok is, amelyek a hengerrel, vagy az u. n. magházhengerrel, vagy tömörítővel kapcsolatosan a száraz föld tetején néhány ujnyi vastag porhanyó, porszerű réteget teremteni bírnak, amely a magot „jólzáróan” magába veszi.

Arra, hogy a rögös föld helyett jobb ilyen porhanyóra sekélyen megmunkált földbe vetni, mint hantok közé, ott van a békéscsabai általános szokás, az u. n. „csárzás”, ahol a tengeriföldön a tengeriszárnak a rövidnyelű kapákkal jó mélyen a föld alatt történt levágása és letakarítása után többszörösen, hosszabban-keresztben megfogasolják és buzával vetik be. Ennek az eljárásnak, ha a tengeri alá trágyáznak és azt jól megkapálják, nincsen is más hibája, mint az, hogy akkor is alkalmazák, mikor jó mag alá való szántást is lehetne végezni. De hivatkozhatom saját gyakorlatomra is.

Nevezetesen az Alföldön 1913-ban, még a mostaninál is nagyobb szárazság uralkodott, amikor az egész évi csapadék a békéscsabai Csorváson 85 millimétert tett ki és amiből öszre, vagyis augusztustól decemberig 32 eső napra eloszolva, csak 32 mm esett. És hogy az ottani s vezetésem alatt állott uradalom borszáinak, akkor javarésze kikelt, azt csakis a tárcsás porhanyítók és a magház-tömörítőknél köszönhettem. Ugyanis akkor a buza s egyáltalán semmi őszi alá nem szántottunk, hanem a takarmányok, a tengeri és a répa tarlóit, kétszeresen, háromszorosan, szóval addig járattuk meg a tárcsás porhanyítókkal, ameddig azok felülete egynemű tömeggé át nem munkálódott. Megjegyzem, hogy előbb a tarlókról minden szálás gazt letakarítottunk. A tárcsásokkal, az ottani könnyű humusztalajon a tömörítő követte, nyomában a vetőgép s utána a mag alátakarására könnyű fogas. Ez a, bár soknak látszó munka gyümölcsét nagyon szépen meghozza, mert ott jó buzatermésünk — átlagban 12 mázsa volt — ellenben a szomszédok rögös, üreges földjein a buza nagyon hiányosan kelte, ritkára maradt és rosszul fizetett.

A szárazság kényszerítő hatása alatt tehát egy gazda se nézze ma, sem a vetőförgőt, sem a kalendáriumot, hanem egyedül a föld állapotát és olyan földbe vessen őszt, mely a magot jól beveszi. És ha a föld jó trágyaerőben van és nem gázos, mindig jobb, ha ilyen munkába buza után kivételesen másodsor is buzát vetünk, semmint göröngyök közé szórjuk el a drága magot.

Váradai Szabó János.

**A város burtermése.** A város kónya-telepi 18 holdas szőlőjében most fejeződtek be a szüreti munkálatok. A szőlő ez évi termése igen jó volt, mert a 18 holdas szőlő 293 hektoliter bort termelt. A termést a város a Gyöngyösi Forgalmi Banknak adta el és a bor átadása szerdán már meg is fog történni. Annak idején a tanácsban sokan elleneztek ennek a szőlőnek a megvételét, pedig az az időben már ötödjére hozta be a házipénztárba a vételár négyszeresét.

## A Keletmagyarországi Baromfi és Galambtenyésztők egyesületének hivatalos közlönye.

### A galamb, mint árucikk

Ha a mai galambárakat a békebeli galambárakkal összehasonlítjuk, azt a tényt kell megállapítanunk, — már legalább a tenyésztők szempontjából — hogy az árak a békebeli-ekhez viszonyítva látszólag meglehetősen magasakat értek el. A páronkénti 3—400, sőt nemesebb fajtáknál a 800—1000 koronás árak egyáltalán nem ritkák. Ez azonban részben természetes is, mert mint más árunál napjainkban, ár dolgában a galamb is megfutotta azt a magasságot, amiről sohasem álmódhatott.

Azonban, ha tárgyilagosak akarunk maradni, ugyancsak meg kell állapítanunk azt is, hogy pénzünk gyenge vásárló erejénél fogva a békebeli-ekhez viszonyítva szinte potom árakon vesztegetjük galambjainkat. Hozzá tehetjük még, hogy ez a látszólagos magas ár, de tényleg a békebeli-ek alig ötöde-hatoda semmiképp sem indokolt, mert hiszen galambállományunk a hosszas háboru alatt ugy mennyiség, mint minőség tekintetében is jelentékeny visszaesést mutatott, bár galambtenyésztőink lelkes, fáradságot nem kímélő kitaratása e tekintetben is örvendetes eredményt tud felmutatni, dacára, hogy élmezésük, különösen az utóbbi években egyenesen kritikussá vált.

Hogy némi tájékozódást szerezzünk a békebeli és a mai árak feltűnő különbözőségéről, igen alkalmasnak tartom a „Galamb” c. szaklap 1911 január 1-iki számában a Galambtenyésztők Országos Egyesületének galamb árjegyzését részben leközölni.

A táblázat szerint:

A faj megnevezése	I. r. párja K F	II. r. párja K F
Bpesti diszgyólyás . . .	60—	15—
Bécsi szines fehér . . .	60—	15—
Keleti sirálykák . . . . .	50—	15—
Páva . . . . .	30—	10—

Ez árak ugylátszik a hivatalos, ugynevezett irányárak voltak, mert ugyancsak az idézett lap „Apró Hirdetése”-ben Trnka János sportkollegánk már a következő hirdetést tette közzé:

Budapesti gólyások . . . 30—200 K  
Bécsi szinesek . . . . . 80—120 K-ig

eladók.

Nincs semmi okunk kételkedni, hogy galambjai tényleg értékes, elsőrendű állatkák voltak, de ha az akkori igen gazdag galambállományt az export-import lehetőséget, az élmezésnek a maihoz képest való igen könnyűségét és olcsóságát a mostani állapotokhoz mérjük, a galamb árak alakulásában a többi cikkekhez s a békebeli galamb árakkal szemben semmi realitást nem látunk. Hogy e megállapításunk mennyire fedi a valót, legcélszerűbbnek vélem a galamb helyes árának megállapításánál a buza vagy tengeri mai árának a galamb mai árával való összehasonlítását. Az idézett táblázat szerint egy pár I. rendű diszgyólyás árából akkor éppen 10 mázsa csöves tengerit vehettünk volna, míg ma alig egyet. Azonban ugylátszik, hogy ez a relatív olcsóság csak itt Csonka-Magyarországon található fel. Mert egy igen lelkes, értékes sportkollegánk: Fekt F. tanár közlése nyomán a németek egy drb I. rendű parókásért 200 német márkát, a mi akkori pénzünk szerint 16,000 K-t fizettek; az osztrákok pedig ez időben a leipzig kiállításán egy tojó I. rendű párás galambot 22,000 osztrák koronáért adtak el. Ezek természetesen már olyan árak, amelyek erősen megközelítik a békebelit.

Mindenesetre bizonyos helyes megoldási módot kell találnunk, nehogy a szélsőségbe essünk. Azt látjuk, hogy az élmezés nehézségei tenyésztőink jórészt az intenzívebb tenyésztéstől visszatartja. Kénytelenek állományuk tekintélyes részét előnyavételni a fent közölt áraknál is jóval olcsóbban.

Hozzájárul ezen aránytalansághoz még azon körülmény is, hogy galambtenyésztőink jórésze, már értem alatta a lelkesebb, értéke- sebb tenyésztőket, csaknem kizárólag a szeré-

nyebb anyagi viszonyok közt élő tisztviselő osztályból kerül ki, akiknek szinte leküzdhetetlen gondot okoz kedvenc állataiknak az élmezése. Az ocsu kérdés szinte megoldhatatlan. A malmokban az Isten a megmondhatója, hová-hová nem tűnik az ocsu, de tényleg nincs, ha van is, oly hitvány és mérgező drága, hogy komolyan számba sem jöhet. E sajnálatos állapotot alig hihetjük, hogy jelentékeny javulás állhatna be. Nincs más hátra, mint azzal a lelkesedéssel, a galamb-sport iránt azzal az ügyszeretettel, mely galamb-sportunkat a multban is jellemezte, továbbra is lankadatlanul előbbre haladni; s hihetjük jó reménységgel, hogy a galamb-sport sok kellemes szórakozásainkat idővel anyagiakban bőven fogja kárpótolni. Másképpen azt hiszem nincs is semmi különösebb okunk a csüggedésre, sőt némileg biztató reménységet merithetünk magunknak abból a tagadhatatlan tényből, hogy a legutóbb Budapesten tartott orsz. galambkiállításán városunk nevesebb galambtenyésztői oly anyaggal vonultak fel, mely a fővárosban is méltó feltűnést keltett. Sőt itt-ott oly hangok is hallatszottak, hogy galambászat terén hova-tovább Debrecen lesz az elsőség, ugy mennyiség, mint minőség tekintetében. A közeljövőben városunkban tervezett orsz. galambkiállítás már azt hiszem, egy szebb jövő zálogául lesz tekinthető s megvagyunk róla győződve, hogy minden tekintetben agilis, fáradságot nem ismerő lelkes vezetőség már jóelőre körültekintő munkásságot fejt ki, hogy kiállításunk minden tekintetben megüsse azt a színvonalat, melyre régi, dicső multjánál s sok szép reménnyel kecsegtető jelenénél fogva egyenesen hivatott is.

Rendes tagul újabban következő tenyésztők léptek be egyesületünkbe:

Prücs Lajos Hajduböszörmény, Bayer Béla Békéscsaba, Tóth Emil százados Tata, Walla Sándor Nyirtass, Madarász Sándor Nyirmihálydi, Bodnár Sándor Ujfehértó, Szolcsek László százados Tatabánya, Czeglédy András, Molnár Antal, Borus Sándor, Szabó István és Balla Zoltán Debrecenből.

Alapító tagságra való felhívásunk folytán ezideig a következők léptek be alapító tagokul: Biró Pál, dr. Biró Pál, Piros István, Csapó László, Groskó György, Belenta Bertalan, Péntek László, dr. Kiss Arthur, dr. Biró Barna, Mikó Imre és Nagy Emil.

**Üzemterv készítő (Pályázat).** Meggyőződést akarván szerezni arról, hogy a nagyközönség körében a baromfitenyésztés ismerete és szeretete milyen fokon áll, továbbá, hogy a szervezőképesség és a tervszerű haladás tudománya milyen alapokon nyugszik: nyilvános versenyt rendezünk. Feladunk egy tételt, amelyet a legapróbb részletekig kidolgozva legkésőbb 1921. évi november hó 30-ig a versenyzők hivatalos helyiségünkben leadnak. A kidolgozandó tétel a következő: **Üzemterv készítő egy minden baromfinemet felölelő baromfitelep létesítéséhez egymásután következő 10 évre. Alapítóke 200.000 korona. Mind a 10 éven át a mai árak irányadó.** A tételt minden irányban kidolgozva, előrelátó gondossággal megtervezve, kimerítő pontossággal készítő. A legsikerültebb versenyművek lapunk hasábjain közöltetni fognak.



Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

**A tőzsde**

**Zürichi zárlózsde** okt. 22. (MTI.) Berlin 320, Holland 183 — Newyork 541, London 2130, Páris 8925 Miláne 2150 Brüsszel 4050, Koppenhága 104.—, Prága 575—, **Budapest 75—** Zágráb 175, Bukarest 390, Varsó 12, Bécs 030, Osztrák lebélyeg 22.  
**Budapesti zárlat** okt. 21. (MTI.) Magyar hitel 1790 Osztrák hitel 640, Angol-Magyar bank 740, Leszámit bank 740, Magyar-Olasz bank 326, Jeltz hitelbank 225 Keresk. bank 6850, Pesti hazai első 22700, Borzód-miskolci 4250  
**Valuták.** Napoleon 2130 -90, Angol font 2830-1670, Dollár 702—, Francia frank 5200-800, Márka 483—, Lira 2760 -2530, Osztrák kor. 23 1/4-24 1/4, Rubel 33—34 Lei 549—, Sokol 760—, Svájci frank 9500-9500 Korona dinár 12900—, Frank dinár 840-845, Lengyel marka 15-16.

**Dollárt** és más idegen pénzt, aranyat ezüstöt leges legdrágábban vesz  
**Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

**Hatósági sókiosztás**

A város közönsége részére kiutalt havi sókontingens forgalombahozatala az alábbiak szerint történik:

Kétféle minőségű hatósági só van forgalomban: Közönséges durvább darált só, melyben köleskása, nem ritkán rizskása nagyságu kristályos szemcsék vannak és finoman darált asztali só, mely őrlés tekintetében a liszt finomságához hasonló.

Az előbbinek fogyasztói maximális ára papírszacskó nélkül különként 13 kor. 50 fill., az utóbbié 14 korona.

Ha a vásárolt só csomagolásához szükséges papírszacskót a kereskedő adja, ennek áraban a papírszacskóba csomagolt só kilója után 20 fillért jogosan felszámíthat. A só eladási árába a forgalmi adó is bele van kalkulálva, külön forgalmi adót szedni nem szabad.

Kereskedők details eladásra közvetlenül a hatósági sóraktárból (Sturm János és Tarsa sóraktára Deák Ferenc-u. 13.) a közlelmezési ügyosztály lisztosztályának utalványára kápják a vevőtörüknek megfelelő mennyiségű só, zsákkal együtt mázsánként ab raktár 1250 koronáért ötven kilós új juttazsákokban bruttó für nettó mérlegeléssel. A zsák a sóval együtt a vevő tulajdonába megy át. A 1250 koronán felül sem zsák, sem forgalmi adó, sem más címen felszámításnak helye nincs. Az asztali só nagybani eladási ára 1300 korona. Fűszernagykereskedők kiskereskedő vevők számára leendő nagybani eladásra szintén kaphatnak sókiutalást mázsánként 1250 illetve 1300 koronás árban. Azonban a viszonteladók számára a söt zsákkal együtt ugyan ezen árban kötelesek tovább adni és a viszonteladók részére kiszolgáltattott sőről napi jegyzéket tartoznak vezetni.

Intézmények, üzemek, iparvállalatok, nagyobb gazdaságok stb., ha utalványért a közlelmezési ügyosztályhoz fordulnak s havi sószükségletük egy mázsát meghalad, ugyan úgy mint a kereskedők, mázsánként 1250 koronáért közvetlenül a sóraktárból kaphatnak darált söt, vagy 1300 koronáért asztali söt. Debrecen, 1921 okt. 22.

A polgármester helyett: ZÖLD tb. tanácsnok.

**ÓCSKA** vasat, rozot és mindennapi fémek legmagasabb árért veszek. Kovácsoknak használatot becserelek. Nagyobb tételt elszállítok.  
**STEINER, Eötvös-u. 110.**

**Apró hirdetések**

**Esőrendű**  
lengyel hiuz, strasser és máltai tyugyalombok mindenféle színben kaphatók Hiry Imrénél Gyovan. — Megkeresés zárle. éiben válaszbiyeggel. Diszfajgalambokert cserélek.

**Hivatalnoknő**  
Összes irodai teendőkbén jártas azonnal alkalmazást nyer a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár R.-T.-nál (Vargaker.)

**Forgacs István** művészi Bádógos-u

**Felesb-**  
tartásra 7 drb választott malacot kiadok. Cim a kiadóhivata ban tudható meg.

**Eladó**  
a vágóhid mellett 4 hold tanyás föld, melyből 1 hold szőlő 2 szobás lakással és drókerítéssel körülvéve, továbbá 6 hold föld város alatt és a Diószegi-uti sorompónál, valamint a Mester utcai sorompónál házhelyek — ugyanott egy kis ház Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

**Gózkályhát**  
használat keresünk Telefon 751.

**El-eszet'**  
babos parokás 859-13. lábgyűrűvel. Jutalom eleneben átadható dr Kiss Arthurnál Kandia 15.

**Magasröpiü**  
keletf pergők kaphatók Péntek Lászlónál Kigyó-u ca 43.

**Bélyeggyár és végdöntézet**  
PAULÓ I. Batthyányi-utca 22. Telefon 1365.

**Mosott rongyot**  
keres lapunk kiadóhivatala megvételre.

**Nagy korszoru vásár CSURKA, 'Kegyelet' temetkezési vállalatnál**

Mindenféle érc és művirág oszoruk nagy választékban olcsó árakon. Temetéseket minden kivitelben vidéken is vállal.

Telefon nappal 381. Telefon éjjel 57.

**Margit**

kalapszalomban kész kalapok jutányos árban kaphatók. — Kalap átalakítást és festést elvállalok.

Batthyányi-utca 13. sz.

**Árverés.**

A Debrecen állomás teherkiadási raktárában a rendes havi nagy árverés f. hó 24-én, d. e. 9 órakor fog megtartatni. Eladásra kerülnek: üres zsákok, tengeri daralók, olajok, hordókban, 3 mm friss burgonya, 110 kgr rizskása és egyéb mezőgazdasági gépek stb.

**Halál eset alkalmával bárki meggyőződhet a GEBAUER KAROLY ES TARSA**

legrégbben fennálló temetkezési vállalat olismert legolcsóbb árairól és lelkiismeretes kiszolgálásáról. Közalkalmazottak és menekülteknek nagy árengedmény. Üzlet: Kossuth-u. 2. (Varósháza) Telefon nappal 103. Éjjel 60.

**Kőváry és Altmann**

szűcs mesterek Debrecen, Piac-utca 42. Pannónia szálló udvar Mindenféle szűcs munkákat szak-szerűen készit a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Debreczeni országos vásár alkalmával a nyugati soron

1 waggon szép karlsbadi porcellán áru lesz olcsón elárusítva.

Finom porcellán tányérok 20 kor-tól 30 koronáig. Kávés vagy teás csészék 10 kor. Azonkivül mindenféle kávéházi, vendéglői és háztartási edények kaphatók.

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Kálicszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek

**'Radikál' patkányirtó szerstb.**

Telefon 14-80. legolcsóbban szerezhető be Telefon 14-80 Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

**Fehértói temetkezési intézete**

DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM (Saját ház.) Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91. Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett. :: Exhumál és hullaszállítást vállal! :: Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

**Tüzifa**

waggontételben, ölenként és kisebb mennyiségben, felvágva házhoz szállítva, továbbá szoba és kazánfűtésre alkalmas kőszén, kovácsszén, koks, számszámfa és épületfa kapható a

**Debreczeni Faipar Részvénytársaság-nál**  
Telefonszám 156.

**Cséplőgép lokomobil**

és mindenféle más gép és gazdasági eszköz javítását

szavatosság mellett, határidőre vállaljuk. — Javíttassa meg gépeit a munkaidő előtt hogy idejében használhassa azokat!

Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár R.-T., Debrecen. Telefon: 7-51. Bűrgönyeim: Gépgyár

Az „ISTVÁN“ Gőzmalomnál egy a magyar és német levelezésben teljesen jártas

**IRODATISZT**

azonnali alkalmazást nyerhet. — Olyanok, akik gyors és gépirást tudnak, előnyben részesülnek. Írásbeli ajánlkozások avallalat igazgatóságához intézendők

Dr Fleisch-féle Skaboform kenőcs

ujból kapható. Leghamarabb megszűnneti VISZKETE G SÉGET sőmört, őtvart, rühességet. Nem piszkít, szagtalan, nappal is használható. 15, 25 és 40 K dobozokban. Beőrzsölés utánra való skaboform-puder 7 K Kén és kátrány-szappan 20 K. Kapható minden gyógyszerárban

**TYUKSZEMET,** borkeményedést, szemlést leghamarabb eltávolítja Dr Fleisch-féle **CANNABIN** 1 üveg 20 K. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár: Török József R.-T. Budapest, VI., Király-utca 12.

Gazdasági **VAS** ÁRUK, takarékhonnyák és lemezédények beszerezhetőek TELEFON: 6-20

**Bakos István** Egy tanuló vas-kereskedésében. felvétetik.

**ARANYÉRT, EZÜSTÉRT**

budapesti magas árakat fizeték **Kramer** Simonffy utca 17.